

5 fundamentele oplossingen jeugdzorg: 1. Laat kinderen zijn wie ze zijn

Geplaatst op 11 december 2023

Dát er problemen zijn in de jeugdzorg is duidelijk. Maar zijn er ook duidelijke oplossingen? LOC Waardevolle zorg vindt van wél. In deze serie geeft LOC Waardevolle zorg 5 fundamentele oplossingen voor de jeugdzorg en roept politici, beleidsmakers en jeugdzorgorganisaties op: 'Luister naar jongeren, ouders en zorgmedewerkers en

werk samen met hen!' Deel 1: Laat kinderen zijn wie ze zijn.

Veel kinderen en jongeren voelen continu de druk om 'de beste versie van zichzelf te worden'. LOC Waardevolle zorg wil dat zij veel meer ruimte krijgen: 'Geef kinderen de vrijheid om te zijn wie ze zijn.' Oók als ze professionele hulp nodig hebben.

De Casus

'De opties hielpen mij niet verder'

Max (19) was jarenlang depressief en ging niet naar school. Tot zijn verbazing leidde dit tot een rechtszaak en zelfs een taakstraf. 'Terwijl ik jarenlang heb aangegeven wat ik nodig heb. Maar daar werd niets mee gedaan. Als ik dit vertelde, werd er gezegd: "Dat kan niet, we hebben alleen deze opties." Maar die hielpen mij dus niet verder.'

Wat is het probleem?

Steeds meer kinderen krijgen jeugdzorg

Het gebruik van jeugdzorg is de laatste twintig jaar explosief gestegen. Dit leidt er niet toe dat het nu beter gaat met kinderen en jongeren in Nederland. Hoe komt het nu dat de vraag naar jeugdzorg zo sterk is toegenomen? Vermoedelijk heeft de druk die kinderen en jongeren ervaren in onze prestatie maatschappij daar veel mee te maken. Kinderen en jongeren moeten vaak aan een ideaalbeeld – een norm – voldoen. Op school, thuis en in hun vrije tijd: overal wordt er iets van hen verwacht. Hierdoor komen ze er bijna niet aan toe om gewoon zichzelf te zijn. Als ze aangeven wat ze zélf graag willen of belangrijk vinden, luisteren volwassenen dikwijls slecht. En als ze niet aan de verwachtingen kunnen of willen voldoen, wordt er sneller professionele hulp ingeschakeld.

Hoe dan wel?

1. Geef kinderen ruimte om zich te ontwikkelen

Het moet anders, vindt LOC Waardevolle zorg. De nadruk op succes en presteren staat een gezonde ontwikkeling in de weg. Kinderen moeten véél meer ruimte krijgen om zich onbevangen te ontwikkelen, naar hun eigen mogelijkheden en wensen. Met vallen en opstaan. Zonder professionele hulp als dat kan. Mét als het nodig is. En natuurlijk is het ook in de jeugdzorg cruciaal dat kinderen en jongeren zichzelf kunnen zijn.

2. Luister beter naar jongeren en kinderen

Jongeren en kinderen geven aan dat veel beslissingen over hun hoofden heen worden genomen. Hulpverleners luisteren niet goed naar wat zij écht willen en nodig hebben. Dit geldt in de vrijwillige jeugdzorg. Maar het geldt ook voor het gedwongen kader: jeugdbescherming en jeugdreclassering. LOC vindt het essentieel dat er veel beter wordt geluisterd naar jongeren én kinderen. Ook kinderen hebben namelijk het recht om hun mening te geven. Dit is vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag. En volwassenen moeten rekening houden met wat voor kinderen belangrijk is.

3. Pak problemen aan bij de wortel

De overheid doet pogingen om de problemen in de jeugdzorg aan te pakken. Ideeën hiervoor staan in de *Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028*, bedoeld om knelpunten in het jeugdzorgstelsel aan te pakken en om kosten te beheersen. LOC vreest echter dat veel voorgestelde maatregelen geen garantie zijn dat er beter naar kinderen en jongeren wordt geluisterd. En dat zij straks goed geholpen worden. LOC pleit ervoor om de problemen in de jeugdzorg bij de wortel aan te pakken. Dit betekent dat de belangen van kinderen en jongeren steeds als uitgangspunt worden genomen. Het Kinderrechtenverdrag zou hierbij leidend moeten zijn, in plaats van de focus op kostenbeheersing. Verder roept LOC de politiek op om de mensen om wie het gaat rechtstreeks te betrekken bij de plannen om de jeugdzorg te verbeteren: kinderen, jongeren, ouders en ook jeugdzorgprofessionals.

Het helpt als jongeren hun eigen pad kunnen volgen

Zo kan het ook: een goed voorbeeld

'Ik voel me zelfverzekerder'

Dat het helpt als jongeren hun eigen pad kunnen volgen, laat het verhaal van Jonathan zien. Hij had depressieve klachten en voelde zich niet ondersteund door ‘therapietrajecten’ met ‘eindeloze gesprekken’. Wat wel hielp? De dagbesteding, waar Jonathan vooral praktisch aan de gang ging. ‘Als ik gewoon dingen deed, zoals koken en klussen, voelde ik me zelfverzekerder. Als je samen dingen doet, heb je bovendien ook goede gesprekken met elkaar. En die voelen meer als van mens tot mens.’

Gewenst resultaat

Minder kinderen in de jeugdzorg

LOC werkt vanuit een samenlevingsvisie. We vinden het belangrijk dat alle mensen een waardevol leven kunnen leiden, waarin zij keuzes kunnen maken die bij hen passen. Ook als zij zorg en ondersteuning nodig hebben.

Dit geldt vanzelfsprekend ook voor kinderen en jongeren! LOC is ervan overtuigd dat zij gelukkiger zullen zijn als ze meer zichzelf kunnen zijn. Minder kinderen hebben dan jeugdzorg nodig. En voor de kinderen die wél echt hulp nodig hebben, is er dan meer aandacht en financiële ruimte.

Aan de slag!

Werk je zelf met kinderen of jongeren? Probeer ze dan veel meer de gelegenheid te geven om zich te ontwikkelen in hun eigen tempo en naar hun eigen behoeften. In plaats van ze te laten voldoen aan vooraf vastgestelde normen. Zorg dat zij zichzelf kunnen zijn. En sluit goed aan bij wat zij nodig hebben (van jou). Maak je beleid voor jeugdigen? Werk dan sámen met hen. In het volgende artikel in deze serie lees je meer over hoe je dat aanpakt: Maak werk van (mede)zeggenschap!

Wil je advies of sparren met een LOC adviseur jeugd? Neem contact op via vraagbaak@loc.nl of 030 284 3200

Help mee en deel

Het is tijd voor verandering! En hoe meer mensen daartoe oproepen, hoe beter. Help mee en deel de statements in je netwerk.

Op zoek naar inspiratie en informatie?

LOC helpt je op weg:

- [Manifest: Geef kinderen hun vrijheid terug](#) (LOC – Radicale vernieuwing jeugdzorg)
- [Informatie over Kinderrechten](#) (Kinderombudsman)
- [Informatie over de Hervormingsagenda jeugd 2023 – 2028](#) (Rijksoverheid)

5 fundamentele oplossingen voor de jeugdzorg

Dit is deel 1 van de serie '5 fundamentele oplossingen voor de jeugdzorg'. Hieronder lees je meer over de volgende oplossingen.

2. Maak werk van (mede)zeggenschap

Organisaties in de jeugdzorg luisteren niet goed naar de stem van kinderen, jongeren en ouders. LOC Waardevolle zorg roept hen op om de noodzaak van (mede)zeggenschap te erkennen. 'Werk samen met de mensen om wie het echt gaat, zowel bij de uitvoering als bij het beleid.'

3. Versterk de rechtspositie van jongeren en ouders

De rechtspositie van kinderen, jongeren en ouders schiet tekort in de jeugdbescherming. Het is van groot belang om deze zo snel mogelijk te versterken, vindt LOC Waardevolle zorg. 'Betrek gezinnen actief, erken en respecteer hun rechten.'

4. Maak werken in de jeugdzorg aantrekkelijk

Er is een grote uitstroom van medewerkers uit de jeugdzorg. Dit moet snel veranderen, vindt LOC

Waardevolle zorg. 'Zorg dat medewerkers hun werk met meer plezier kunnen doen.'

5. [Laat leeftijdsgrenzen los](#)

Op de dag dat jongeren 18 worden, vervalt hun recht op jeugdhulp. Een slechte zaak, vindt LOC Waardevolle Zorg. 'Ondersteuning en zorg moeten toegankelijk zijn en blijven voor álle mensen die dit nodig hebben. Verbind daar geen leeftijdsgrenzen aan.'

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Belangenbehartiging](#), [Wet medezeggenschap \(Wmcz\)](#), [Adviesonderwerpen van de cliëntenraad](#), [Organiseren en vernieuwen medezeggenschap](#)

Trefwoorden: [belangenbehartiging](#), [jeugd](#), [jeugdbescherming](#), [kwaliteit](#), [politiek en beleid](#), [samenleving](#)